

Sak 6/15

Høringsuttalelse - Forslag til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv

Klima- og miljødepartementet har med høringsdokument datert 20.2.2015 sendt på høring forslag til forskriftsendringer for mer effektiv felling av jerv og oppretting av inkurie i viltloven.

Mer effektiv felling av jerv

Roviltforliket av 2011 slår fast at det er et mål at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. I mange områder har lisensfelling gitt for dårlig uttelling, og det har vært nødvendig å gjennomføre ekstraordinære uttak og hiuttak i regi av Statens naturoppsyn for å redusere bestanden. Dette gjelder særlig i fjellområder med dårlig vegdekning. På tross av ekstraordinære uttak ligger man i region 5 godt over bestandsmålet. Av de store rovdyrene er jerv den viktigste skadegjøreren på sau, og i 2014 ble om lag halvparten av sauene som ble erstattet (1710 av 3613), erstattet som tapt til jerv i region 5. Hiuttak er omstridt og ses på som inhumant av mange. Det er derfor ønskelig å effektivisere lisensfellinga ved å åpne for utprøving av metoder og tiltak som kan bidra til dette.

For forvaltningen er det ønskelig at størst mulig andel av de jervene som tas ut gjennom lisensfelling tas ut i viktige og prioriterte beiteområder for sau. I Hedmark ligger mange av disse områdene langt fra bilveger, spesielt vinterstid, noe som vanskeliggjør effektiv lisensfelling og båsfangst av jerv. I områder som er avsatt for å nå bestandsmålet på jerv, blir de årlige kvotene som regel fylt uten problem. Roviltnemnda mener med bakgrunn i dette at de foreslåtte tiltakene for å effektivisere lisensfellinga av jerv bare bør gjøres gjeldende i prioriterte beiteområder for sau, og ikke i prioriterte jerveområder.

Kunstig lys på åte

Kunstig lys er i dag tillatt for åtejakt på rev når lyskilden er fastmontert, og er en jaktform som er effektiv og mye brukt. Det foreslås nå å åpne for å bruke kunstig, fastmontert lys også i åtejakt på jerv, i en avgrenset periode og innenfor et avgrenset område, for å høste erfaringer med om dette kan bidra til økt uttelling for lisensfelling av jerv. Roviltnemnda støtter departementets restriktive holdning til bruk av kunstig lys ved jakt ut fra hensynet til sikkerhet og dyrevelferd. Som en del av arbeidet med å se på tiltak som kan effektivisere uttaket av jerv gjennom lisensfelling, støtter vil likevel forslaget om å åpne for forsøk med dette innenfor et avgrenset område og tidsperiode.

Bruk av snøscooter ved uttransportering av åte, åtebu og fangstbås og ved tilsyn med fangstbås

Departementet foreslår nå en endring av motorferdselloverket på to punkter. Det første som foreslås er at det innføres en generell adgang til å søke om tillatelse til bruk av snøscooter når det gjelder utkjøring av åtebuer, åte og jervbåser i forbindelse med felling av jerv. Det andre er at det, som en prøveordning, inntas en bestemmelse om at lisensjegere som er omfattet av de to prøveprosjektene, kan søke kommunen om tillatelse til å bruke snøscooter for å bevege seg til og fra jervebåser i inspeksjonsøyemed. Det er lagt inn vilkår og føringer som skal sikre at hensynet til bl.a. naturmangfold og friluftsliv i størst mulig grad ivaretas.

Roviltnemnda støtter departementets vurderinger og begrunnelser for forslaget til endringer i motorferdselloverket. De vilkår som er satt ift. av avgrensning mot verneområder, foreslåtte verneområder og nasjonale villreinområder er viktige. Vi mener det er hensiktsmessig at det først gjennomføres et prøveprosjekt vedrørende å åpne opp for å gi tillatelse til transport til og fra jervebåser, siden dette i større grad enn transport av åte, åtebuer og jervebåser vil øke omfanget av motorferdsel i utmark. Roviltnemnda er også enig i at det ikke bør åpnes for transport av jegere til

og fra åteplass. En slik ordning vil i tillegg til å bidra til økt motorferdsel i utmark også kunne føre til en vanskeligere håndhevelse av motorferdselregelverket knyttet til annen form for jakt.

Kameraovervåking/elektronisk overvåking av fangstbåser for jerv

Levende fangst av jerv og gaupe i båser utsetter dyrene for stress og fare for å påføre seg selv skader i forsøk på å komme ut. Ut fra viltlovens krav til human jaktutøvelse har fangstformen betenkelige sider. Når det likevel er åpnet for å benytte båser til fangst av jerv og gaupe, er det på vilkår om tett oppfølging av fangstredskaper med fysisk tilsyn morgen og kveld.

Dette medfører at båsene må plasseres på steder som muliggjør slik oppfølging, og mulighetene for å plassere båsen langt til fjells i beiteområder, der en i utgangspunktet ønsker uttak av jerv, reduseres. Ved å tillate elektronisk overvåking ved hjelp av kamera vil en være mindre avhengig av å plassere båsen i en avstand som muliggjør fysisk tilsyn to ganger daglig, og muligheten for å ta ut jerv i avsidesliggende og vanskelig tilgjengelige områder øker. Samtidig øker også faren for at jerv kan bli stående lenge i båsen etter fangst fordi vær og føre forhindrer jegeren fra å oppsøke båsen, eller som følge av feil på overvåkingsutstyret. Rovviltnemnda mener derfor at det ikke bør åpnes for å tillate elektronisk overvåking av jervebåser. En av hovedgrunnene til at det er ønskelig å finne tiltak som kan effektivisere lisensfellinga, er å unngå å måtte gjennomføre etisk omdiskuterte fellingsmetoder som hiuttak for å redusere jervebestanden. Det vil være uheldig om det ut i fra ønsket om å unngå én type omdiskutert fellingsmetode åpner for en annen med tilsvarende negative etiske sider.

Oppretting av inkurie i viltloven

Rovviltnemnda har ingen merknader til forslaget om å ta inn i viltlovens § 35 hjemmel for at Miljødirektoratet kan bestemme at felling av bjørn, jerv, ulv og gaupe, for å forhindre skade på bufe og tamrein, kan gjennomføres *uten hensyn til de regler som eller gjelder*. Denne hjemmelen var tidligere i viltloven, men falt ved en feil bort da naturmangfoldloven ble vedtatt i 2009.

Sekretariatets forslag til vedtak

Rovviltnemnda slutter seg til forslaget til uttalelse